

Latweeschu Awise.

52. gaddagahjums.

No. 16.

Treschdeenâ, 18. (30.) April.

1873.

Redakteera adresse: Pastor Sakranowicz Lutteringen, pr. Frauenburg, Kurland.
Expeditzija Besthorn L. (Kehber) grammatu bohde Jelgawâ.

Abditajâ: Wisjannafahs sinnaas. Daschadas sinnaas. Tschigan.
Breesnu brichdis. Nihst Wisdeggun pappin! Naudastiguns. Sluddi-
naschanas.

Wisjannafahs sinnaas.

Pechterburgâ 15. April Wahzu keisars atbrauzis. Muh-
fu Keisars sawam augstam weefam us Gatschinu bija pretti-
brauzis. Us Kreerwijas rohbeschahm, Wirballes stanzijas
jauti ispuschlota bahnuhichâ winnu fagaidija firsti Sumo-
row-Niminitzki un Meschtscherfki, generalfeldmarschals graf
Berg, graf Kutusow un dauds zitti augsti fungi, kurrus
keisars Aleksanders no Pechterburgas turp bija pretti fuh-
tjts. Gohdawakti stahweja weena rohta no Friedrich Wil-
helm III. grenadeera regimenta, kurra wirswaldineeks ir-
raid Wahzu keisars. Jauti isgresnotâ keisara istabas broh-
kastu noturrejuschi, augsti fungi 1/2 2 pusdeenâ atkal de-
wahs us jellu.

Nihgâ 14. April noturretâ Nihgas-Jelgawas dselzella
akzionaru generalapulkê tappa nospreests no waldibas is-
luhgt atwehleschanu, Jelgawas-Moscheikas dselzella tah-
lakti west us Lantoggeni.

Jelgawa. 13. April latweeschu kurlmehmo ffohla no
Sallaapils atwaddajufees schurp us Jelgawu un eewilku-
fchi tai preeksch scho ffohlu nopirktu muischeli us dambja
„Karolinenhof.“ Laj tē nu Deema fwehtibâ tohp srah-
dahs pee teem nelaimigeem un laj ir us preekschu mihki lat-
weeschi ne-aismirst sawas paschas tautas nelaimigus behr-
nus ar bagatahm miblestibas dahwanahm apdahwaht.

R. S—z.

Kurssemes zeen. gubernatora funks wehl laizinu pa-
buhâ Pechterburgâ, jo tas dallibu tur nemm pee ihpaschahm
finanzministerijas komissiones sehdeschanahm, kas sihme-
jabs us Kursemmi.

Pechterburga. No muhfu kunga un Keisara irr ar gob-
ra sihmehm apdahwinati: Gwang. lutteru generalkonsisto-
rijas wizepresidents, bislaps J. von Richter ar Annas orde-
nu no I. klasses, Kurssemes generalsuperdente Lamberg un
Wiknas lutteru mahzitajâ Swerts ar Annas ordenu no II.
klasses. — Kurssemes zeen. wizegubernatora funks irr ap-
dahwinahs ar Annas ordena I. kl. ar keisarišku frohni.

— Us Wahzu keisara fanemschanu Pechterburgâ bij no-
riktehts, ka no bahnuhicha lihds pat Keisara seemas pilli,
tas irr us 2 1/2 werstes tahluma gar abbahm zellâ pusfeh-
m stahweja saldats pee saldata. Wilshehtâ eebrauzoht no zitta-
velles rihbeja 21 fweizinaschanas schahweeni.

Us Wihnes leelo istahdi pluhst no wallu mallahm wis-
wissadas leetas, bet stary tahm tohp arri weens sawahds
eefuhrijums ihpaschi minnehts. Londones polizeja, kurra
deesgan dabuhn darbotees ar wissuleelafajeem pasaules
blehischeem irr raudsijus apgahdatees fotografijas no flawe-
nakajeem saglu meistereem un wesselu grammatu ar tah-

dahm biltschu lappahm nosuhrijus Wihnes polizejai, lai
fchi sinu kahdus gihmjus tai lauschu pulka buhs ihpaschi
patureht wehrâ, jo zerrams, ka wiffi schee meisteri, kas
ween tik swabbadi, brauks arri us Wihni us sawu meddi-
schanu.

— Tik to no Berlines bij weena sinna atnahfuf, ka
tahs pasudduschahs Bekler Anninas lihkitis atrasts, tē nahf
nu atkal sinnaas, ka tas ne-essohht wis taisniba un buhs ta-
pehz wehl janogaida, bet ta meitenite Nihgâ gan arween
wairahf israhdahs ka pawissam zitta, ne ka ta metleta.

Leelwalstis fahf sawâ starpâ par to leetu farakstitees;
waj un tã warretu pulkâ eet, lai Spanijâ beswaldibas ne-
fahrtiba warr mittetees.

Redakzija irr luhgta pasannoht, ka Skultes jaunâ meitu
ffohlâ wehl preeksch 12 behrneem ruhme gahdata, kurrus
Jahnu brihweenahm warr usnemt. Preeksch usnemschanas
prassa tahs sinnaschanas, to pa wiffu mas 2 seemahm pag.
ffohlâs mahza. Ar tahm mahzibahm schinni ffohlâ par 3
gaddeem buhs gallâ. Peeteikschanahs par Limbascheem pee
Skultes meitas ffohlas preekschneezibas. S.

Daschadas sinnaas.

No eekschsemmehm.

No Minskas gubernas Korowles muischas no turp
aisgahjufcheem latweeschcheem irr latw. aw. redaktoram
grammata peefuhjita, kas facka, ka teem turrenes latwee-
scheem lohti grubti klahjabs un ka wiinni luhgtin luhds
wiffus sawus brahlus, lai fargahs turp no-eet un tahdâs
pat behdu deenâs kritt, kahdas turp aisgahjeem taggad
jaredsoht. Scho sinnu islaisch ihpaschi tamdeht, ka dsir-
dejuschi, ka tas pats schihds Ahrons, kas winnus Kursemmē
us to usrunnajiis un tik lohti peekrahpis, essohht atkal zellâ
dewees, waj newarretu atkal kahdus no Saldus apgab-
bala sawds walgds eepiht. Ta grammata skann tã:

Wihki lassitaji. Swehti raksti facka: No Juhs grib-
bat, ka teem zilwekem buhs Jums darriht, tâpat darrait
arri Juhs winneem. Mehse eestattam par miblestibas
darbu, kad brahlis brahli rauga pasargahht no behdahm un
tapehz newarru flehpt, ka man un zittoem tē atnahfufcheem
lohti flikti gahjis un eet. No fohlija, neko no tam ne-
efmu atraddis, nei to warru tē dabuht; tahs netaisnibas
irr par dauds un kas reis eepinnees to arri wairs ahra ne-
laisch. To teizu wehl par sawu augstu laimi, ka wiffu
attahdams nakti dabuju ismukt un us zittureni (Mudobel-
kas muischu) aistitt. Zittus ar wissadahm isrunnahm turra
zeeti un nelaisch wairs wakâ. Dsirdu, ka atkal schinni
gaddâ tas pats schihds wahrdâ Ahrons no Minskas gu-
bernas Rezitscha aprinka irr no S. kunga isfuhrijus

preefch winna muischahm kahdus latweefchus no Kurssemes dabuht falihkt, un irr jau aisbrauzis, tad man firds fahp dohmajoh, ka warretu atkal weens un ohtes liktees no fchi schihda tuffchahm apfohlifchanahm apmullkotees un luhdsu, fargeetees ar to schihdu eelaistees, waj no winna kahdas rohkas naudas nemt. Ras gribbeet par to pufsi flaidras sinnas dabuht, tee raksteet, ja gribbeet, pee latweefchu mahzitaja Minskä, zeen. Grünberga funga, tur tad to pateefibu isdabuseet, kahdi të tee semmes gabbali un ta dshwe irr. Karl Ziplaufsch,

Ernst B. dehis — wezs Seglu fainneeks no Blithdenes.

No Semmites. Tai 18. Merz bij muhsu draudsei gohda un preeka deenina, jo schinni deenâ mums par mahzitaju eewedda Edmund Steinfeld, fo Semmites dsimtkungs, kâ schihb basnizas preefchneeks, bija iswehlejis. Kad muhsu taggadejs jaunais mahzitajs tai 21. Januar fawu prohwees spreddiki fazzija, tad winna wahrdi draudsei tã patikka, ka ta to arri labpraht par fawu gannu wehlejahs dabuht. Draudse ar preeku un mihlestibu us jauna ganna eewefchanu gaidija. Sawam gannam par gohdu un preeku bij basnizu ar flutju wihjumeem ispufschtojufi un ar fwezzehm apgaismojufi. Pee altara, stary pihlareem, bij tee wahrdi lassami: „Tas Rungs lai swehti tawu ee-efchanu.“ Pee basnizas wahrteem bij jauki gohda wahrte, ar frustu augfchâ, uszelti. Deews bij mums schinni deenâ it filtu un jauku laizinu nowehlejis. Nihta agrumâ jau laudis no mallu mallahm us Deewam nammu steidsahs, lai tur kahdu weetinû atrastu, kur warretu wiffu redseht un dsirdeht. Drihs bij basniza kâ bahstiu peebahsta un ar weenu wehl redseja laudis brauzam un nahkam, gan no paschu draudses, gan arri no apfahrtejahm kaiminu draudsehm. Dohmajû, ka ne pufse netappa eefschâ un dascha firma galwina leezinaja, ka tahdu lauschu pulku pee muhsu basnizas fawâ muhschâ ne-essohht redsejufi. Ap pulksten 10. swehtku deenu eeswannohht un fwezzes aisdedsinajoh atbrauzä zeen. generalsuperdents ar Semmites dsimtkungu, jauno mahzitaju, Sahu mahzitaju un prahwestu, Kandawas, Ahrelawas un Talsu mahz. Behz nodseedatas dseefmas runnaja zeen. generalsuperdente pahrtteem wahrdeem, kas Beh. 1. gr. 2. nod. no 1.—9. pantinas lassami. Stiprôs un spehzigôs wahrdôs winsch israhdija, ka ta kfristiga un tizziga draudse irr tee dshwi akmini un ka Jesus Kristus irr tas stuhra akmins. Wisbeidsohht jauno mahzitaju pastubbinadams un eewefchanas wahrduis islassidams winsch tam pasneedsa apstiprinafchanas grahmatu. Bats zeen. generalsuperdents un wiffi zitti mahzitaji fawas rohkas us jauno mahzitaju lidami it jaukus un firnigus eeswehtifchanas wahrduis runnaja, kas arri draudsei pee firds gahja. No ehrgelû kohra atflanneja us 4 balsim ta dseefma: „To mihlestibas spehku teizu.“ Behz tam bij deewakalposchana kâ if swehtdeenas. Behz apleezinatas tizzibas dseedaja us 4 balsim „Jehowa tawam wahrdam irr gohds un teifschana.“ Jau-nais mahzitajs teiza spreddiki par 3. swehtd. pr. leeldeenas ewangeliumu, israhdidams, ka Jesus Kristus irr ta ihstena dshiwibas maife, kas irr nahkufi no debbesim. Tai tas Rungs swehti jauna mahzitaja ee-efchanu un

strahdaschanu muhsu draudse un lai mihlestibas faite draudfi ar gannu jo zeeti faweenotu, ka tas fawu gruhu darbu mums par muhschigu swehtibu pastrahdatu!

Ritterschastes daktera lungs, baron von Korff, swinnejis pehrna gadda beigâs fawa amata selta kahsas, ka 50 gaddus par dakteri bijis. Dauds raddu, draugu un kaiminu fungu fanahkufchi firmam tehnam laimes wehleht, arri tee 6 ritterschastes pagasti, kam winsch par dakteri, isteifufchi zaur fawu presidenti fawam teizamam dakterim pateizibu un laimes wehlefchanu. Ne-atminnohs flaidri, zil dauds tuhktoschu to juhdsu, fo schis daktera lungs flimneelus apmekledams nobrauzis, jo winsch weenâ leelâ grahmatâ wiffas tahs braufschanas no pascha pirma galla uffibmejis.

No Nurmuischas. Pehrna gadda 51. Latw. aw. nummurâ bij stahstihst par Nurmuischas meschakunga fahschafchanu. Wainigais taggad peenahkts un teefahm nodohst. Efoht kahds isdeenejis saldats, kam no dascheem besdeewigeem zilwekeem nauda eefohlita, lai tã darroht.

No Semmites. Ihsâ laikâ pee mums 2 behni ahtrâ nahwê mirruschi. Pirmais bij 12 gaddus wezs meitens, zittâ pagastâ par behnu aukli aisdohst. Sahjis kahdu rihtu agri us awotinu pehz uhdena. Tur tam laikam kahjas pasliddesufchas un us galwu kridams noslibzis. Ohtes atkal, pustrescha gadda wezs puisens, karstâ putras katlâ eekridams nopluzzis.

No Lestenes. Weifenborn lungs, kas Kursemmê jau daschas teizamâs ehrgeles uftaisijis irr atkal it prahwas un kohfchas ehrgeles ar 2 manualeem, 1 pedali, schwelleri un dauds registereem preefch Lestenes basnizas uszehlis, kas lihds pustrescha tuhktoscha rubutu maksajoh. Ehrgeles irr 25. Februar eeswehtitas un peederrehs pee tahm leelafahm un krahfchnakahm muhsu Kursemmê. Tai 11. Merz noturreta Lestene stohlmeisteru konferenze. Warr buht, ka us preefchu buhs flaidrakas sinnas par Lestenes ehrgelêhm un konferenzi awisês lassamas.

No Bramberges. 2. April pehz pusdeenas Sefku mahjâs iszehlahs ugguns un zaur stipru seemeta wehju ihsâ laikâ aprija istabu, flehtis un laidaru. Dauds mantas lihds sadegga. Eklas bij labbi uskohptas un wehl jaunâs. Skahde warren seela. D. K.

No Slohtas krohna pagasta. Kad latweefchu laikâ rakstôs ar preeku lassam, ka pagastu waldischanas un zitti flohlu apgahdneeki, dedfigi zenschahs ar jaunu flohlasnammu buhwefchanu un wezzu peekohpfchanu un isglichtofchanu, tad arri meh, fchi pagasta lohzeeki, kas flohlu mihl, warram preezatees un peeminneht, ka muhsu flohlas-nams, lihds ar fawu jaunako brahli, teefas-nammu, pagahjufchâ waffarâ tilka peekohpti, glihti ismahleti un kas wehl trubka peebuhwehts. Tai gan zaur to, ihpafchi flohlas-nams, newarr teem flaitstajeem muhsu mihlâ Latwijâ lihdsinatees, tomehr wairs ne-isskattahs, kâ lihds schim, kâ noschnurzis bahrenihts zeAmallâ us smilfchu kalsina bes kohpeja nomefts, bet kâ spirgts jauneklis katram flohlas draugam laipnigi pretti luhtojahs. Par to wiffu firniga pateiziba peenahkâhs muhsu, atkal us jaunu iswehletam pagasta wezzakam, Swirgsdin faim-

neekam Uns Gerling, kas ar labprahribu par tam irr gahdajis un puhlejees. Dasch lassitajs warbuht dohmahs, ka fshohlas-namma illahpishana un mahleschana ween gan nau wehrts, awises, ka kahdu wehra leekamu jaunu notiffumu ar pateizibu peeminneht. Taisniba gan, ka tas darbs ween to nebuhtu wehrts, kaut arri nau smahdejams; jo dauds leelaki pagastu-waldischanu un fshohlas-draugu puhlini paleef fluffiba bes pateizibas un peeminneschanas. Muhs nau wis fchi masa fshohlas aplohpschana flubbinajuse fshohs pahri pateizibas wahrdimus ussimeht, bet ka labprahriba, ar ko ta fshoreis tikka padarrita; jo labprahriga fshohlas apgahdaschana un aplohpschana lihds fchim, fur nebuhtu fshohlas-waldischana willuse un stuhmuse, pee mums irr tikpat retti notiffuse, ka tu, mihtais lassitajs, muhsu tehwssemes birses, no Dezbr. lihds Februar, eenakufschahs semmen-ohgas effi baudijis. Tadehl, ja nu til ne-effi fshohlu prettineeks un latwju-tautai cenaidneeks, tad arri nebrihnisees, tapehz mehsh fcho, newissai wehra leekamu darbu ar pateizibu effam fchinni lappina peeminnejschi.

Kahdu fshohlas-mihtotaju wahrdä —b—n—g.

Us wispahrigem latweeschu dseedasch. swehtkeem, ka Mahj. weef. raksta, effoht wehl kahdi kohri peenakufschu klah, ta ka nu effoht no Kurssemes 9 un no Widsemmes 22 kohri (starp kohreem irr 21 wihreeschu f. un 10 jaukti); dseedataju flaits effoht pahri par 600. Nohtes lil lihds ka buhschoht gattawas, tuhliit peefuh-tischoht kohru waddoneem. — Ja, ka redsams, no Kurssemes kohreem irr masahf peeteikufschees, nekä hij zerrehts, tad, ka no daschahm pusschm mums par to raksta, ta leeta zellahs gan arri zaur to, ka mehsh Kurssemneeki wiffa prahä bijam dohmajuschu, ka pirms wis-pahr. latw. ds. swehtkus swehtsim papreeschu Widsemme fawus kohrus täpat ka mehsh to Dohbelä darri-jahm, gribbesh swehtku puschka faset; tur tad ka weesh un klausitaji buhtum dabujuschu dsillahl ar Widsemmes brahleem eepashtees un no winnu swehtkeem fcho to eewehroht klah, turklah buhtu warrejschi wehl laizinu nemtees klah deht labbakas fataischanahs, jo taisnibu falkoht weetu weetahm wehl mums lohti dauds truhkst, lai warretum speht spehzigi pawairoht wispahrigu latw. ds. swehtku gohdu. Tä tad Mihgas latw. beedribas us-azinaschana nahkusi daudseem negaidita un truhkstoschu spehku un laika labbad newar, ka gribb, dallibu nemt. Mehsh sinnam it labbi, zil leelä swarrä tahda leeta irr, kad tauta fawus wispahrig. ds. swehtkus swehti, ka ta labbi isdohdamahs wehl wiffu tautu stipri us preefschu, jeb kad ne, tad dauds flahde, tapehz tad no firds wehla-meesh, lai nodohms spehtu zelt jo wairahl gohdä wiffu muhsu tautu! Gaidihts taps dauds, tad usrahdisim arri ko spehjam teizam!

Allufnes dr. mahzitajs Reussler irr aizinahs par Gulbenes dr. mahzitaju un Smiltenes palihga mahzitajs Schroeder par Sallasmuischas mahzitaju.

Par Bauskas wahzu dr. mahzitaju irr uswehlehts W. Busch, lihdschinnigais Mogilewas lutteru mahzitajs.

Par to no Kohneffes us Mihgu atfuhritu, fshiganeem atramentu masu meitau tohp wehl tahlaki pakkal mellehts, kahdu wezzaku behrs ta warretu buht, bet ta jautaschana, waj winna nau ta Wahslemme suddusi Annina Böcker, irr nu fawu atbildu dabujusi. Böckera Annina irr jau useeta, prohti winnas lihks turpat muishä kahdä feena gubbeni. Zil jau behrs buhs tur ka ussibdis un eemidsis; feena weddeji, kas ap to paschu laiku gubbeni feenu bahsa, nemannoht irr usbahsuschu wirsu un gan behrniu noflahpejschi; taggad nu sem feena atrasts behrna lihks.

Par Gaujas faweenoschana ar Daugawu zaur kanala rakschanu, ka Balt. wehstu. raksta, gribboht taggad dedsigati ruhpetees. Komissione irr ezejta, kurrä usdohs wiffu apspreeft un sagattawoht, kas preefsch darba isdarischanas wajadshgs. Gauja zeldamahs Widsemme pret deenwiddeem no Zehsim, mett lihsumu ap Smiltenes pakalnaju, tohp brauzama jau pee Waimeras, augfchpus Walkas, tad teff gar Walmeru, atstahj Zehsis 3 werstis fahnös, eet zaur Turraidas un Krimuldas gramu un eeteff pehz 250 werstu tezzeschanas pee Mengelmuischas Baltijas jubrä. Ruggoschana pa winnu irr apgruh-tinata zaur fanestahm smiltim, akmiaceem u. z. Bet kad pee wiffa ta pawaffarä tomehr plohsti pa winnu mehds us leiju nahkt, tad jadohma, ka winna preefsch fuggoschanas nau wis nederriga un ka arri wajadshiba preefsch tam rahdahs effoht. Taggad plohsteem un laiwahm, lai warretu Daugawä tikt, ja-eet jubrä un jamett lihsums no kahdahm 20 werstehm. Pee tam neretti leelas breefmas un pat nelaima jazeesch, kad wehtra atgoddahs. Tadehl komissionei nahkfees wiffu apspreeft, zil leels labbums no jaunbuhwejama kanata gaidams un zil leelas isdohschanas warr buht. Schi kanata buhweschana jau reis 1852. gaddä apspreefta un til zaur daschadeem kawekkeem lihds fchim palikkusi gulloht.

Winnu semme. Gangeud dselszefsch 1. August taps braufschana atdohs. Tä buhwe pee Ubo-Zamerfors dselszetta effoht atdohä firrtam Utkomski ar to sinu, ka buhs gattawam buht lihds 1875. g.

No Rihwas pufses flann weena sinna, ka dsirdoht par Kreewu pulku tuwoschanohs, zaur wiffu Rihwas waldischanu eimoht stipras wehtras. Rans effoht daschus no faweem augsteem padohma dewejeem lizzis nokaut, fawu tehwa brahli zeetumä mest un tuhda laist wakkä wiffus apzeetinatus Kreewu pawalstneekus.

— Pee kasaku wirskomandeera irr fawada luhgschana nahkusi. Weena kasaku meita Matrena Tokin ar fawu wezzaku atwehleschana irr to luhgschana peeneffusi, lai winnai atwehl lihds ar kasakeem eet larrä pret Rihwefcheem. Winnas firds us to ween neffotees un ta zerroht, ka jahschana un lara darbs nepalikkchoht wis pakkalä zitteem kasakeem. Atbilda wehl nau dohta.

Bermä no inscheneereem irr isleeta milsu lakta, kahdas gan ohtas pasaulē wehl nebuhs, jo fwerroht 3820 birkawu.

No ahrsemmehm.

Wahzu keisars 15. (27.) April pusdeenä Pehterburgä eebrauzis.

Wahzsemme, Miakené irr mirris wiffuflawenais kemijas gudribas professors J. Liebig.

No **Wihnes** raksta, ka tur koleera flimmiba pee dascheem raddusees. Ta leeta, jeb arri jau tik ta sinna, warr lohti trauzegt wiffu leelo Wihnes istahdi, jo dauds tuhftoschi tad atrausees braukt us pilsehtu, tur schi sehra rahdabs un zaur fatezzedamu lauschu straumi jo wairahl warr isplattitees.

Pahwests irr atkal atspirdsis, bet bij gan stipri fanihzis ar wesselibu, abbas kahjas bij fahlfuchas stipri pampt un meesas spehki lohti isfihka. Kreewu leelfirstu Wladimiru, kas zaur Rohmu braukdamas to gribbeja apmekleht, pahwests nespehja zittur, ka sawa gullama istaba fanemt, leelfirsts tam atnessa labbas deenas no Kreewu keisara.

Par **pahwesta** wesselibu nahf sinnas schahdas un tahdas. Ka leekahs ar atspirgchanu gan eet deesgan wahji, wihrs jau arri buhs Maija 81 gaddu wezs. Tiflab kardinasi, ka arri laizigas waldischanas fahf jautraki par to leetu apspreeft, kas buhtu darrams, kad schi pahwesta azzis aiswerrahs. Jesuitu partija par warru to gribb, ka jauno wehleschanu buhs isdarriht ne Rohma, bet waj Franzija waj zittur tur, lai tad jaun iswehletais warretu laifu nogaidiht, tur ar wiffu gohdibu warr atkal ee-eet Rohma, ka sawa pascha pilsehta. Italiya sinnam atkal gribb, lai nahktu tahds pahwests, kas wiffas prettoschanas mett pee mallas un fahf draudsiqi sawu amatu lohpt.

Spanija arri pa paschu leeldeenas laifu karra trohksnis druzin bij apkluffis un jagaida, ko nu atkal nahf schas deenas nessihs.

No **Spanijas**. Karlistu pulki effoht pee Puizerda pilsehta stipri sakauti, bet waldischanas karraspehks par to ween wehl dauds newarr lihgmotees, jo karlisti wehl irr lohti warreni un teem klausu wesseli apgabbali, waj nu no draudsibas, waj ais bailehm. Leelo gabbalu karlisteem ne-effoht dauds, bet tai weeta wahtes un muzzas ar petroleju; tur kahds pilsehts waj zeems negribb padohtees, tur leel ugguni flahht. Das breefmigais preesteris Santakruz (wahrs nosihme: swehtais krus) wehl ar ween wedd sawu karlistu pulku un darra breefmas darbus. Ka winsch jau agrahl weenu feewinu bij us weetas lizzis noschaut, kurras wihrs bij par karlistu spioni usmellohts. Santakruz wedda feewinu pee mallas, lai pirms mirft, winnam wehl isfubdi grehkus, tad peedewa tai grehkus, feewina atdewa ka biktstnaudu sawus pehdigus grassichus biktstehwam un — tappa tad noschaut — ta winsch wehl dauds tahdu darbu darra. Par scho preesteri suno, ka pee wiffas winna lepnas leelichanahs, ka winsch tik karro pa taisnibai, pa Spanijas ihstam, Deewa dohtam waldineekam, truhft ta firds meera. Ap winnu turroht weenumehr 40 saldati wakti. Itakti 2 stahw pee kahjgalles un 2 pee galwgalles. No ehdama, ko winnam sneeds, sneedsejam irr papreefschu pascham puse ja-ehd, lai reds, waj

nau nahwesahles flahht. Maifi tik ehd tahdu, ko ap-pafsch winna azzihm zepp. Irr apfoblihti 10 tuhft. fr. par malfu tam, kas winna galwu atness. Tarehz tad wihram, dauds tauna apsinnotees, irr gan ko bihtees.

Japaneeschi ar isg. 1. Janwar irr peerehmufchi Ciropreefschu gaddu rehkinaschanu pehz muhsu kalendera. Arri winneem tad nu irr neddela no 7 deenahm un scho deenu wahrdi schahdi: Gaismas deena, mehnesch d., ugguns d., uhdens d., kohka d., metallu d., un semmes deena.

Ka **meschi** nau weenalga preefsch gaisa un lectus raschanahs, par to lassitaji jau daschlahrt irr sinnas lassijufchi. Taggad raksta arri no Leijas Egiptes, tur agrahl nekad nau lectus peeredsehts, taggad kamehr wihzekeh-ninsch lizzis leelus meschus tur stahdiht, lihstohht katru gadd, arri pehrfoni jau peedschwwojht. Dauds weetas arri pee mums stiprs faufums jau zaur to zellahs, ka meschi tohp isphostiti un mas us to dohma, weeta stahdiht.

Dakteru lungi leelajäs Pruhfschu lasaretés irr atraduschchi weenu leetu, kas preefsch wiffas dakteru gudribas warr buht ar leela swarra. Ar wairojamahm glahschm irr to pamannijufchi, ka karfona flimmeetu (Tifus) affinis atrohдах pellejums jeb masas fuhnihas, kas angdamas un isplattidamahs darra dschwibai gallu un scho liggu ahtri arri us zitteem usrausch. Ka lassitaji sin-nahs, arri koleera flimmibu turra par tahdu fuhniuu kaiti. Kaut nu gan wehl deesgan atliks gudroht, kamehr usees ihstas pretfahles pret schahdahm fuhninahm, tomehr irr leela teeta, kad sinn, kahds tas eenaidneeks irr, kas janokarro. S.

Ischigani.

Wehsture mums nekahdu flaidru sinnu par to nedhd, no kurreenes ihsti ischigani zehlfuchees. No winnu wallodas warr atflahrt, ka winni irr weena Seemela Preefschindijas zilts. Tchwischku atstahjufchi winni wesselus gaddu simtenus weenumehr pret wakkareem us preefschu gahjufchi. Ka winni ilgaku laifu kohpa dschwwojufchi ar Arabeescheem, Perseescheem un Greekeem, to no tam warr sinnaht, ka pee ischiganu wallodas atrohдах scho treiju wallodu pehdas. Ap 940 g. ischigani irr Persija, bet warbuht jau agral, ap 430—1100 winnus atrohdam Wahzsemme ka „Ismaelitus“, 1370 Balakija. Winni paschi nesauzahs wis „Ischiganus“, bet „Sinte“, „Indus apdschwotajus“. Winni leelijahs, ka nahkoht no „Mas Egiptes“, kas toreis eesihmeja Ufijas rohbesch-semmes.

1417. winni nahf no Ungarijas, ehrmigi ispuzzeti un parahdahs papreefsch Wahzsemme, tad Helwezija, Franzija, Italiya, laudihm wiffur par leelu brihnumu. Weens pulks no trihs simts usauguscheem ischiganeem un dauds behrneem welkabs lihds seemela juhrai sem weena herzoga un weena grafa, zitti jahfschu, zitti kah-jahm. Seewas un behni fehsh us kerrahm pee mantahm. Winni irr isflihreti it ka kumedina spehletaji un leelahs ar jaktis sunneem, par parahdichanu, ka effoht

no leelungu fuggas. Bet kad teefcham uf jatti eet, tad to darra bes kahda trohtfna un bes funneem. Winni parahda uesteifchanas- un pawaddifchanas-grahmatas no fiteem un lungeem, arri no pascha keisara Sigismunda un falla, winnu bislapi teem effoht pawehlejufchi, septinus gaddus pasaulé aplahrt wandereht. Winni irr pirnee blehschi un par nakti paleek laukâ, lai labba' warretu sagt. —

1418. gaddâ winni parahdahs dauds weetas Bahz-semme un tanni paschâ gaddâ sem herzoga Mikleta no Mas Egiptes Helwezijâ. Te pee Zirikas pilsehta wairaf' to tshiganu pulku fatiklahs. Toreis tur wismasal' tuhstoschas dwehseles bijuschas. Winneem irr diwi herzogi un diwi brunneeki. Turki — ta winni teiz — tohs no Egiptes isdinnufchi; winneem leschas pilnas ar naudu, so no sawejeem mahjâ dabujufchi. Winni ehd labbi un dierr labbi un arri labbi makfa, zaur lo pawiffam ischkirrahs no pehzakeem tshiganeem. No Helwezijas winni kâ rahdahs uf Franziju un Italiu greefufchees. 1422. gaddâ weens tshiganu pulks parahdahs Bolonas pilsehta sem weena Egiptes herzoga. Winni stahita, Ungarijas lehninsch kahdus tshettruhstoschus no winneem effoht speedis, listees kritees, atlikufchus winsch effoht nogallinajis un teem nokristiteem pawehlejis, septinus gaddus wandereht. Winni gribb uf Mohmu eet, pahwestu apmekletu. 1427. gaddâ laikam tas pats pulks parahdahs pee Parises ar diweem herzogeem. Winni leelahs, ka teem effoht grahmatas un swehtifchana no pahwesta. Pahwests winneem effoht pawehlejis, septinus gaddus wandereht zaur pasauli. Ba wissu to laifu winsch winneem aisleedis gultâ gulleht, tad winsch teem buhschoht eerahdiht skaisu semmi. Beezus gaddus winni jau wanderejoht, lehninsch un lehninene teem effoht mirruschi un ta prohjam. Pehz fcha tshiganu pulka nahza zitti pulki.

1424. gaddâ jauns pulks parahdijahs pee Regens-burgas ar pawaddifchanas grahmatam no keisara Sigismunda. Weenai no schahm grahmatam irr tas gaddu skaitlis 1423. 1438. gaddâ atfal nahza weens pulks zaur Bemiju, Ausriju un Bawariju, schoreis waddihts no weena ta fauzama lehnina Zindelo. Arri winni pee ta pastahweja, ka no Egiptes effoht un ka winneem uf deewibas pawehleschanas septinus gaddus jawanderejoht, tapehz ka winnu weztehwi sawas mahjâs ne-effoht usnehmufchi to Deewa mahiti un to Jesus behrnuu, kad schee uf Egipti behgufchi.

Tahdôs pulkôs winni peeypadfmitâ un feschpadfmitâ gaddu simteni appluhda wissu Ciropu. Bet lai gan deefgan isklibrehjâs un gudri mahzeja melloht, tad tomehr mas ween weetas winneem isdewahs, zilwekus mahniht. Winni gandrihs wissur israhbijahs kâ nitni pagani, burwji, sibilneeki un beskaunigi sagli. Wanderejoht winni ischkirrahs masafôs pulzinôs. Winnu waddoni, kurrus ar augsteem gohdawahrdeem mehdsâ nosaukt, lai winneem pascheem titku leelahs gohds, pasuddahs un winnu paschu skaitlis zaur wanderefchanu un zaur waijafchanahm stipri gahja masumâ.

Winnu walloda mums wisstaidrafu sinu dohd par tshiganu preefchdeenahm un sen pagahjufcheem laifeem. Tshiganu walloda gan daudsfahrtigi pahwehrtufchees, jo winni sawai wallodai peekallufchi flah papilnam to sweschu tautu wahrdu, ar kurrahm ilgaku laifu kohpâ dsihwojufchi. Domehr winnu grunts-wallodu, jeb wallodas ihsteno kohdolu un ferdi labbi warr pasiht. Tshiganu walloda peederr weenai paschâi ihpaschâi Indijas zitti. Winni tadeht nau wis tahda tauta, kas buhtu famaisijums no daschadachadahm Indijas tautahm, bet winni irr weenas ihpaschas Indijas zits pehzahkami. Tshigans wissur semi paschu wal-karapusses laudihm pretti nosauzahs rom, tas irr „wihrs“, jeb kalo, tas irr „melnais“. Sawu seewu winsch fauz romni, fowu wallodu romani tshib. Tohs daschadus wahrdu, so tshigani pa tahm daschadachadahm semmehm dabujufchi, kur dsihwojufchi, gandrihs newarr isskaitiht.

Tshiganu walloda sawas saknes pehz irr Sanskrit wallodas meita, bet pa dauds gaddu simteneem ta palikufi par ubadsi un sagli un dauds irr pasaudejusi no sawa zittahrteja skaituma un gresnuma un mahtei un mahjâhm ta wairs nelihdsinajahs kâ fennaf'. Tai weeta tshiganu walloda gandrihs katrâ semme, kur winni dsihwojufchi, tahs semmes lauschu wallodas wahrdu peenehmufi un winnas drehbes taggad isskattahs apflah-tas ar wissadu tautu luppatahm, ta ka rekti ween kahdu selta paweddeeni warr wehrâ nemt. Bet tshigani arri dauds no saweem pascheem wahrdeem pasaudejufchi, ihpaschi tohs wahrdu, kas tahdas leetas eefihme, kas winnu tehwischka gan atraddahs, bet ne wis tai sweschâ semme, kur nu bij apmettufchees. Par prohwi tshigans pasaudejis to Indijas wahrdu, kas eefihme papagoju, elefantu, laumu, tigeri un lehnina tshuhfku, tadeht ka tahdu swehru Ciropâ nerohdahs. Bet zuffuru winni arween wehl nosauz ar Indijas wahrdu „gulo“ un sîhdu „pah“ un wihna-obgu „drakh“, bet wihnu ar Persijas wahrdu „mohl“. Arri daschi Indijas wahrdu, kas tahdas leetas eefihme, kas Ciropâ gan rohdahs, winneem taf suddufchi. Par prohwi winni wairs nestun, kâ swirbul, swis un gandrihs wiffi stahdi skann Indijas wallodâ. Bet dauds leelu un masu swehru un kuffonifchu winsch gan wehl mahi isteikt Indijas wallodâ, par prohwi dschu, kas eefihme utti. Wiffâs semmês, kur winni apmettahs, tshigani dabuja eepashtees ar dauds un daschadahm leetahm, par lo winneem agral' nebija ne jausmas. Winni nu gan buhtu warrejufchi preefch schahm jaunahm leetahm wahrdu no sawas paschas wallodas istaisiht. Bet kad winni uf tam bija kuhtri, tad tohs sweschas wallodas wahrdu peenehma, tohs drufku pehz sawas mehles fataisdami. Turflah nau ja-aismirst, ka tshigani ischkirrahs dauds masôs pulzinôs un apmettahs storp wiswiffadahm tautahm, zaur lo katrâ semme ta falloht zittu tshiganu walloda izeshahs, kur ehmgâ wihse bij fajaukta wezzas Indijas walloda ar tahs tautas wallodu, kur winni nu dsihwoja. Arri te wehl japeemini,

ka tas rom jeb tšhiganš bes tahš tautas wallodas, kur winsch apmettees, arri to saglu wallodu peefaminajahš un turpretki sagluwallodai kahdu daku no fawas wallodas ardohd. Prohti lassitajeem jassim, ka ihpafchi leelas pilsehtas sagleem irr fawa ihpatti walloda.

Kad labbi eewehro, ka skaišta Indijas walloda pamastinam fabohjajahš tšhiganu starpā, tad te dauds ko warr mahzitees. To arri weenas wallodas bohja eefchana un iskuschana, zaur to ka zitta walloda to wirsrohku dabu, noteechahš pehz nolikteem liffumeem.

Papreeksch sweschu wahrdi barreem eelauschahš eefchā; tad wahrdu un teikumum fastahdischana no sweschas wallodas teef peenemta, tapehz ka tautas gars eeraddinajahš tāpat dohmabt kā ta swescha, augstaka tauta; beidscht pašchu wallodas lohzišchanahš teef aismirstas un tad walloda paleef par druppu kaudsi, afminam libdsinajans, kas isbirsi smiltis un gruschos. Tšhiganu walloda pirmo un ohtro sohli jau wiffur spehrusi un Spanija arri jau trescho sohli.

Schai zilti Wahzsemme nebij wis wehleta mihkita dsihwe. It kā tšhigana rohka issteepahš pret ifkatra zilwefa mantu, tāpat ifkatra zilwefa atreebschchanahš issteepahš pret tšhigana kaku un dsihwibu. Peijars Kahrliš V. pawehleja winnus israidiht no semmes un polizejas liffumi winneem nekahdu patwehrumu newehleja. Un tomehr winni zaur nahlamu notiffumu papreeksch fluddinaschanu un zaur fleppenahm skunstehm un skohlahm, kā lohpu un zilwelu dakteri, ka sirgu un prezzu pahrdewei, mahzeja seemneekus mahniht. Dauds reisahm winni faweenojahš ar laupitaju beedribahm jeb karra laikā karra pulkeem lihds gahja. Slawens karrawadons Wallensteins trihsdesmits gaddu karrā un pehzak' arri Sweedri tšhiganus bruhleja kā spijonus. Tšhiganu meitas winnos pohsta laikos wirsneekem un saldateem bij mihlas. Tee gudralee pahrdewa par leelu naudu neeku leetas, it kā bantes jeb dselses gabbatinus, leelidamees, ka neds lohde neds sohbins teem wainu nedarrischoht, kurreem schahš leetas keschā. Daschi sirgus labbi mahzeja apfalt, kas toreis bij leela skunste.

Behz beigta karra winni wiffur aplahrt wasajahš, seemneekem par beidsamo pohstu. Diringē 1663 weens bars no diwi simts tšhiganeem eelauschahš, kas te isshkibras un no wisseem kā eenaidneeki tilka usflattiti, tapehz ka no winneem teiza, ka eenaidneekam par labbu to semmi isluhkojohht. Winni arri teescham wiffur kur til ween rahdijahš par smaggu nastu bij palikkuschi. Wiffur arri nahza pawehleschanas, ka tohs buhschoht israidiht. Winneem bij ta flawa, ka Turku spijoni un burwi effohht, winnu subdseschanas nekur nepeenehma. Behz 1700. gadda weenā masā Reinfirsa walsti leelu jakti turreja. Starp wisseem zitteem noschautem swehreem arri teef peeminnetā weena tšhiganeete ar fawu sikhamo. Astonpadsmitā gaddusimteni atkal weens tšhiganu bars eelauschahš Diringē un nu weens liffums no 1722 isfluddina, ka ifkatram brihw effohht, ifkatru tšhiganu nogallinaht, kur tikween winnu fateekoht. Tāpat arri Austrija nesklaitami liffumi pret tšhiganeem

tilka islaisti, par prohwi 1720, ka wiffus wihrus buhs pakahrt, sehneem un feewahm Bemija labbo, Schlesiā kreiso ausi nogreest, weenauschahš feewas ar sohbinu noteejaht, sehneem par kuggu wehrgeem bij japaleef.

Arri Bruhsija 1710 zaur ihpafchu liffumu pawehleja, til ko tšhigani parahdotees, tad no wiffahm basnizahm ar pulksteem buhschoht swanniht un wisseem laudihm wissapahrt pa zeemem un pilsechteem buhs pret winneem zeltees. Pee rohbeschahm uszehla karratawas ar tahdu wirsraustu: „Tā teef nosohditi sagti un tšhigani, til labb' feeweefchi kā wihreefchi.“

Wehl 1725 Bruhsija isnahza liffums, ka wiffus tšhiganus, kas pahraf' par astonpadsmit gaddeem, buhschoht pakahrt, weenalga waj winneem buhtu passe waj ne. Schohs bohrgus affins liffumus wehl 1748 Fridrikis tas leelais atjaunoja. Un tomehr schee sweschineeki neitka gluschi isdeldeiti.

Dewinpadsmitā gaddusimteni rahmaks gars walda zilwelu starpā. To arri no tam warr atskahrst, kā waldischana un lautas isturrahš pret Tšhiganeem. 1830 Fridrikalohrā Diringē weenu pulku no kahdeem simts tšhiganeem prohweja us labbu zeku west, zaur to ka wianu behrmus kreetni audsinaja un skohloja un leeleem palihdsibu dema pee gohdigas maises pelnischanas. Septimus gaddus ar winneem tā strahdaja, bet tihri parwelti. Tšhigani palikka kahdi bijuschi. Un lihds scho baltu deenu tšhigani irr tahdi pašchi pasaules skrehjeji, sirgu mihjeji, maisi bes garrosas mekletaji, kahdi jau preeksch simteem un tuhktoscheem gaddeem bijuschi. —

Breesmu brihdis.

Potsdamā. Duglasa grafa kutscheeris aishwianu nedelu gribbeja isjaht fawa kunga jahjamo sirgu. Te us reisi sirgs satruhktahš un fahf johneem laist pa weenu eelu us preekschu. Gan kutscheeris turr ko spehdams, bet sirgs eefohdees lauschnās it ka duls lehkscho prohjam, bet kutscheeris kā peelippis us sirga; eet ap stuhru stuhreem, bet jahješ lihds; kā nu laisch pa pilsehta wahrteem ahrā, kur tuhda preekschā Hawelupes tilts un pa nelaimi tilta klappe patlabban iswillta. Jahješ reds fawu nahwi preeksch azzihm; winsch reds, ka sirgs nespehs wais noturretees un azzumirkli buhs kalniā, kur tad jakriht no klappes mallas dsilli uppē eefschā, winsch fawemm duhschu un dohd wehl ar peescheem sirgam fahnōs un sirgs ar lehzeenu azzumirkli irr pahrehzis par to 8 pehdas plattu atwarru, bet nu laisch wehl jo trakki us preekschu; dahrsā eefschā, rinku rinkeem, pa sehtinu pahri un eeraudsijs kasarmes stakus, kur durwis wakkā, dohd turp. Tur nu gan durwis mannigais jahješ buhtu us weetas nosists, te pa laimi sirgs us lihdseneem bruggu afmineem isflid un nokriht ka schwaksch ween ar wiffu jahjeju. Peesfrehjuschi laudis un iswillkuschi to no sirga appafschas, bet aij breefmahm, puhlina un kritteena bijis kā lihkis, tomehr zerre, ka drihs atspirgs; sirgs

effoht it mundes, tik 3 pakamus nosweedis fawâ neje-
dfigâ ftreefchanâ. S.

Mihlo Wisdeggun pappin!

Tu staiga gan fchurp un turp, frusteem un fchkehrsam pa tehwijsu, bet ilgu laiku ne-effi Kursemmes galwas pilfehthu apmellejis. Laikam gan dohmaji, ka tur gan drihs nekahda tumfona un mahaus ne-atraddisi, kur tik dauds gaischuma wifs aplahrt spihd. Taisniba! të jau gan wairahf gaischu zilweku atrohdi; bet — tepat leelotees rau, — Tewim ais mugguras, ne tabtu no tirguis platfcha, ka ir gan drihs warretu pascham rahtusim waigi nosarkt: bi-justi kur nebijusi weena atraitnite gaddahs, kurrai krihtama kaite. Us weenu lahgu — të Februara mehnesi f. g. — eenahf tshiganeeete pee atraitnes un mettahs winnai par ahrstetaju klah, jo „schai ta effoht masa leeta scho flimmibu dseedinah.“ Atraitne netizz. Tawu brihnumu ka netizz?! Bet tshiganeeete fohdidamees un deewodamees leezina, ka effoht arri to un to freileeni dieedinajusti no tahdas pat flimmibas un par tahdu ahrstefchanu dabujusi no freileenes 20 rublu naudas. Nu atraitne tizz un — leekahs nu ahrstetees: tshiganeeete wahra karstu tehju, eelej krihsitè un nu tehjas krihsiti flimneezei nemm ap kreiso kahju trihs reisas aplahrt, pahr labbo kahju krustus mesdama un beigâs dohd scho tehju atraitnei isdjer. Pa laimi, ka nau bijufchas meega sahles! Atraitnei tizzefchana us tshiganeeetes jau pamuddinata; — bet patte ahrstefchana wehl nau beigta. Tshiganeeete nu fahf prassihf pehz atraitnes basnizas drahnahm. Atraitne eedohd kalla lafkatu un labbakohs sahbasus un preekfchautu. Bet ahrstefchana wehl nau beigta: prassa arri naudu, ko lafkata stuhri eeseet, — atraitne eedohd 4 kap.; bet tshiganeeete stahj wirfû pehz fudraba naudas, jo pee tahdas flimmibas fudrabs labbaki geldoht. Bet fudraba nau, ko buhs darriht, panemm ir tohs paschus 4 kap. eeseen winnus lafkata stuhriti. Bet ahrstefchana wehl nau beigta! Prassa nu laulajamohs gredsenus. Genefs weenu gredsenu. Tshiganeeete, kâ jau paregge: „Tu tolsch' laulata bihji, kurj tas oohtris? jo man wai-jag abjus, zittahdi nih warr isdshidinaht.“ Atraitnei jau paleek bail: tizzefchana jau fahf schlohbitees; bet tshiganeeetes gudriba nekauj tizzibinai pawissam isdshif, ta fewi nu lahdahs pagallam nohst teikdama: „Rad es tihwi nahbagu zilweku pihkrappju, tad lai welus manni pihmajâ stuhndâ un brihdi noorauj!“ — Tawu brihnumu — pehz tahdeem lahsteem atraitnes firdi eefchaujahs atkal tiz-

zefchanas leesmina. Bet ahrstefchana wehl nau beigta, jo wehl nau atraitnes „basnizas“ drehbes wiffas dabujusi: schai waijagoht tahs drehbes lihds panemt, ka warretu winnas trihs reisas ap basnizu apnest aplahrt un tuh-lit atkal atpakkal buht. Cedohd nu arri basnizas drahnas. Bet ahrstefchana wehl nau „pilniga“: tshiganeeete peefohdina, lai neweens winnai pakkal neskattahs, us kurreen winna ees; jo kad kahds pakkal flattisees, tad wiffa ahrstefchana un puhlinfch welti. Un ko dohma, mihlo pappin: neskattahs arri neweens tshiganeeetei pakkal!! Un tshiganeeete të tad eet — eet — un: wehl nau atpakkal!! — Bet ko wehl, mihlo pappin: mannas nahfis arri wehl usohfshkerejufchas ka, laikam gan arri fchi patte tshiganeeete — tai meitai buhs to kleiti aineffusi, jo meita tshiganeeetei prassijusi noslehpumu: „waj fchi arri buhschoht dabuht wehl apprezetees jeb ne?“ Sinnams, par tahdu noslehpuma atklahschanu tshiganeeetei kleiti warbuht peenahjahs dabuht, — ko tu, pappin, par to dohma? — — Bet johki pee mallas: Kas gan wehl ta waina, ka lautini tahdeem mahneem wehl tizz? Par to atraitniti wiffai nu newarretu brihnitees, jo ta wehl laikam buhs atkliffusees no wezzas flakkas laudihm, kur fshohlu wehl nebij, kas gaischumu tauschu galwinâs buhtu warrejusti eespihdinaht; — bet wairahf buhtu janopufschahs par to meitu, kas laikam warr no jaunaka auguma laudihm buht, kur taggad wiffur zaur fshohlahm ranga no zilweku galwinahm mahaus un tumfibu isdshif laukâ. — Gribbetu gan labpraht issinnaht, kad jel reis un kâ fchihb tumfibas beigfees. Tadehf, mihlo pappin, waijaju Tewim, nenemm par kaunu, jo Tu jau effi muhsu mihlais „Wisdeggun pappin“, kad Tewim gaddahs Telgawai tuwotees, tad jau apmekle un pateiz to wainas fakni fawam ruhpigam Telgawas

Dhffschkerim.

Naudas tirguis,

Mihgâ, 14. April 1873.		usbraff.	fohl.
5%	walshs-aifteenefchanas biffetes ar winnest. I. aifteen.	155 1/2	154
5%	walshsbantas-biffetes " " " II. aifteen.	153 1/2	152
4%	Widf. sandbrihses, uffalkamas	100	99 1/2
	ne-uffalk.	97	96
5 1/2%	Kurs. sandbrihs. uffalkamas	99	98
5%	ne-uffalk.	95	95
	Ribgas-Dinab. dseifsetta akzijas us 125 rub.	134 1/2	133
5%	Ribg.-Dinab. obligazijas us 100 rub.	90	89 1/2
5%	Ribg.-Telgaw. " " 100 " "	117	116

Latw. Uwifchu apgahdatajs: J. W. Sakranowicz.

S l u d d i n a f c h a n a s.

No Aukumuischas (Auermünde) pagasta teefas, Dohbeles aprinfi, teef wiffi tee, kam sabbas taisnas prassifchanas pee tahs atstabas manibas ta pee Aukumuischas peederiga, mirufcha **Dawe Weychert** buhtu, usajinait, fawas peepressifchanas feschu nedetu laikâ no appafschâ minnetas deenas fchê udoht. Tapat arri wiffem teem, kurri tam nomirufscham Dawe Weychert ko parahdâ buhtu, peefohdinahts teef, tohs parahdus augfchâ minnetâ laikâ fchê peerabliht, jo zittadi tiks pehz illuma strahveti. 3

Aukumuischas pag. nammâ, tai 4. April 1873. (Nr. 20.) (S. W.)

No Schuhlfes vagasta teefas, Dohbeles aprinfi, tohy zaur scho wiffi parahdu dewejt un nehmejt ta pee Schuhlfes peerastita, eefsch Netru mahjahm nomirufcha kalleja **Ans Willmann**, ar to peefohdinafchanu usajinait, fawas prassifchanas un makfashanas lihds **15. Mai f. g.**, kâ to weenigu isflehghanas terminu, fcheit peedoht, jo pehz tam tee parahdu dewejt wairs netaps klausiti un deht teem nemeldeem parahdu nehmejem pehz illuma taps strahdabts. 2

Schuhlfes pag. teef. nam., tai 30. Merz 1873. (Nr. 61.)

Peefchd.: M. Grünwald.
Scrihw.: Berg.

Ellejas pagasta teefa usajina wiffus parahdu dewejus un parahdu nehmejus ta Jahnisfchli nomirufcha weza Ellejas wagares Janne Dubnisa, ka tee ar fawahm peefohfchanahm un peemellefchanahm wiswehlaikais lihds **31. Mai 1873** te peedohdahs, ar to peefohdinafchanu, ta wiffi tee, kas lihds fchim isflehghanas terminam nedus meldejustsees, ar fawahm prassifchanahm taps ar-raiditi, un parahda flehpeji pehz illumeem strahpehti. —

Ellejâ, 29. Merz 1873. (Nr. 74.)

Peefchfchd.: J. Wallner.
Scrihw.: J. K. Gaafte.

Wiffi tee, lam kahdas talfnas parrabdu praaffi-
fchanas pee ta pee fr. Wiffas-Breden pagasta
peeberriga bef behnreem nomirrufta **Wahrtin**
Wihneel buhtu, tohp no Baldobnes mahzitaja
muifchas pagasta-teefas ufajinat, libds **12.**
Mai f. g. furefch par to weenigu ifflehgfchanas
termini nolitis, fcheit peedobtees, jo wehlati ne-
weens wairs netaps flaufhts, tapat arri tohp
wiffi tee aiginati las tam nelatim fo parrabda
buhtu, fawus parrabdu libds minneiam termi-
nam eemaffaht, zittadi yehz liffuma ftrahpe krei-
tiba. 1
Baldobnes mahzitaja muifchas pagasta teefa,
lat 31. Merz 1873.
(Nr. 23.) Peefehd.: J. Pinne +++

No Wifnfchenles Kahwas frohna pagasta wal-
difchanas wiffas pelizejas, ka arri wiffas zittas
waldibas tohp latwigni luhgas un peemelsetas, —
tohs wee rekufchu nodobfchanas nelannama weeta
aifbehgufchus fchi pagasta lohzeftus ka: **Fris** **Zn-**
dric Weefal un **Jabne Friedrich Krich Peterfohn**,
kur winat tohp atrakti, tubdalin uf veddam fa-
neent un par arretartem **Slampes** frohna pa-
gasta teefas nannama eefuhthit. 2
Slampé, 27. Merz 1873.
(Nr. 88.) Pag. wezzal.: **A. Zggana** +++
(S. W.) Skrihw.:

Rabilles pagasta waldifchana darra wiffeem pee
fchi pagasta peeberrigeem fannamu, ka wiana to
galwas nauwas jeb behrfchenu eemaffafchenu til
katra feftdeenä preekfch pusedeenas fa-
nems un uf tam to waijadfchu grammatiau if-
dohs, bei las zittas deenas tamdeht nabfs, ne-
taps peenemts. — Pee tam wiffeem, las ahrä no
fchi pagasta ufurrabs, tee peefajzhts, la win-
neem arween laifä bef lawefchanas riktiga galwas
nauwas eemaffafchanae un behrfchenu grammatia
jeb waffe, un tabdeem, lam nefabdas eemaffafcha-
nas ufliktas, tatfchu ufrahdifchanas fihme ja-
neem, las to nebuhä ffigahdajis, taps zeeti pee-
mellehts. 1

Rabilé, 21. Merz 1873.
(Nr. 152.) Pag. wezzal.: **J. Wahner.**
(S. W.) Pag. fcrihw.: **G. Jungbuh.**
Krohna-Wirzawas pag. waldifchana darra fin-
nannu, ka wiana **1. Mai f. g.** preekfch puse-
deenas to jumta pabrfegefchenu, iftabu ifwittes-
fchenu, lohgu un durwju nomahlefchenu, trejju
fotafifchenu u. t. j. pr. pagasta uf ffohlos nam-
mä, uf mafahfchenu ifdohs. — Klahrtafas
finnas par to, ir katru ohradeenu pee fchibs
pag. waldifch. eeftattomas. 1
Ar. Wirzawas pag. waldifch., 27. Merz 1873.
(Nr. 272.) Wezzalajä: **J. Rufmann.**
(S. W.) Skrihw.: **Kag.**

18. April 1873 pusedeenä ar augftatu teefu
atwehlefchenu taps no Kauliges magafines 100
mebri rudfu un 150 mebri meefchu, mafakas dat-
käs, uf wairahfchoblfchenu pahredohti. 1
Kauliges pag. waldifchana, 26. Merz 1873.
(Nr. 35.) Pag. wezzal.: **J. Stirkfch** +++
(S. W.) Teefas fcrihw.: **Külpe.**

Pee Jaunmohtas pagasta waldifchanas **14.**
Mai f. g. no Jaunmohtas magafines 160
mebri rudfu pret ftaidru mafku uf wairahfchoblf-
fchenu taps pahredohti. 2
Gohdigam **Wilhelm Staewe** no Lemfku
gruntes, — las mannu no ratteem iffihbejufchu
zella tafchu atraddis, to uf Zelgawu anweddis un
ar wiffu, las tafcha, man atdemis, — wehl reif
fironigi pateizohs. **P. Allman.**

Es appaffchä rakfihits mihki luhdu to faim-
neefu no Dohbeles aprinka, las man Februaara
beigäs, Rihgä uf tirgu, fweefchu un rudju miltus
pahredewa, un pee mannas madamas mannä mahjä
tohs miltus nolifereju un par weenu mafku miltu,
las zittä weeta tiffa nodohs irr afmairis to nauhu
fanent. Es luhdu pee man peenahft un to nauhu
fanent.
Rihgä, April 1873.
Stauer **A. Seeberg.**

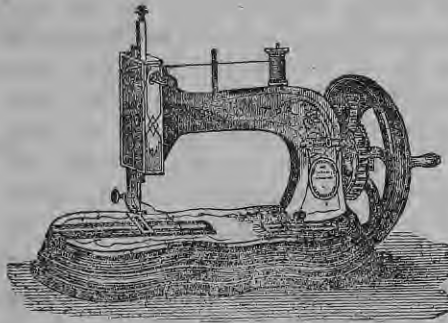
Reelakais krahjums

fchuhjannu mafehinu

preekfch fthrohdereem un t. pr. no 65—100
rubl. f. un mafakas ar rohku greefchamas par 35
rubl., ka arri preekfch fainmeezehm no 16
rubl. f. jahfoht. — Par wiffahm mafchinehm
mehs wairahf gaddus pilnigi galwojam
un peefuhdam bei mafkas uf pagehrefchenu zenna-
rahditajus ar bildehm un dohdam libds katram
pirzejam pamahzifchenu winna wallodä drikketu.

Lühr un Zimmerthal,

Rihgä, leelä Smilfchu colä Nr. 7. 1

No 2. uf 3. April nakti irr zittfabrigam rent-
neefam **S. Grünfeld** 2 flegi no ftalka iftagit.
1) 6. gaddä dulä firgä ar 3 balteem plekkeem
uf fedukka weetu, webris 40 rubtus. Brauzohit
jeb jahjohit galwu femnu nef; bet munds.
2) 9 gaddus weza, mehrens augumä, rauds ar
mafä fribu pahreecri un degganu un labba
pakkafas labja pee nagga refua. — brikfcheem
libbo, webris 25—30 rubtus. Kas warr finnu
par fcheem jagteem firgeem padohit Gramsdas
pagasta teefat, dabuh 15 rubtus pateizibas ma-
fas. 2

Bakkustahdifchana.

Es appaffch rakfihits ufneemohs — preekfch
teem ay Zelgawu buddameem pagasteem til labb
mafus hehenus balkohit, ka arri pee a ugu-
fchus ohreis pohteht. Pagasta waldifchanas, las
wehletohs fawus pagasta lohzeftus no man bal-
foht lilt — luhdu pee man nodohtees: Zelgawä
Marfusa nannmä Drifkesuppes mallä uf fweeftre-
gus ftubri appaffchahfchä — par labbu rohku
ee-remohit. 1

Kreidoktera wezzal. palihgs: **J. Hermann.**

Wiswiffadas ufizgamas dahrfu fehklas,
lä jau agrati, par peenahfannu mafku pahredoht
pee **Westborn** L. grabmatu fobdes par labbu rohku
no fama bruhna galda **J. Feldmannis**, 1
andeles dahrfneeks.

Rafchoku magafihna
Zelgawä, pilseelä
nemm ufglabbafchana pret lohdehm ka-
fchokus, mufses, krahgus, ka arri
dubbelstoff drehbju gaddalus un ta
jo pr. Par ufglabbafchana nodohitahm
leelahm tee riktiga fwittanze ifdohita. 2
Herrmann Rubinsteins.

Wehl nelad teitan bijufchi

bruhnee fefchfantu fehklas meefchi,

lohiti rafimigt, no 128 libds 133 mahz. fwarra
weenä webrä irr dabujami Kalnazeema Plohta-
trohjä un Peltumahjäs. Preekfch fehfchanas, uf
puffehm to ufauufchbu grodu, las krahjums irr
47 ruhri; winnu fehfchana peederrabs lthdfiqi
muhfu paffhtaniceem meefcheem. 2

C. Kukkain.

Weens labä feenaspulfstentis ar pulstena
kasti irr lehti pahredohdams Zelgawä, fakkajä eelä
Nr. 15. appaffchä. 1

Lohti labbas fchahmetas
Kursfemmes linufehklas
preekfch iffefchchanas pahredoht ta andeles weeta no
S. Weidemanna, 6
Zelgawä pee mafajem wahiteem.

Jauna grabmata: „**Schis un tad.**“ Johlü
fpehle ar dfeebafchenu no Stelka. Dabujama pee
A. Stahlberg Rihgä un **J. Schablowfki** Zelgawä un
arri wiffas zittas grabmatu babbis. Mafka 15 fap.

Pee **J. W. Steffenhagen** un dehta
Zelgawä, ka arri wiffas zittas grabmatu bhtis,
warr dabuhit fchibs grabmatas:

Bihbele

Sniffki, fiträ abdas wakkä eefeta, ar flambareem.
Mafka 1 rub. 50 fap.

Baltijas femlohpjäs un winna amats.
Pehz Wabzu femmes fainneefa **Ferdinand Bretti-**
haupt femlohpitas rakiteem latwiffki farakfihits
no **H. Blumberg**. Mafka 75 fap.

Bifchu grabmatina, jeb: **Ibfa** pamahzi-
fchana ka bittes **Kursfemme** un **Widfemme** ja-
lohpj, farakfihita no **Dalbes** mahzitaja **H.**
Kupffer. Mafka 20 fap.

Wibboiu dahrfneeks, jeb pilniga pamahzi-
fchana wiffadus auglfgus dahrfu fohklas audfa-
nahft un lohpt. (Dhira drikké.) Mafka 40 fap.

Basuizas un fkohtlas sinas.

Weens Kungs, weena tizziba, weena kristiba.

Nahditajs: Sinas. Rā kristigi deewananni zehlfchees 20.

Sinas.

Zelgawā, zeen. mahzitaja Conradi k. nammā, no-turreja tai 21mā Merz muhsu kirspheles laukfkohtotaji, pehz wezza un sen parafta eeradduma, famu beedrigu fapulzi, kur, tā katra reis, — tā arri fchoreis fkohtotaji zillaja prahus fkohtlas buhfchanai par labbu, fo strahdaht un gahdaht, kur klah zeen. mahz. tohs wiffā laipnibā kreetni un pareisi waddija. —

Schdeschanu eefahkoht, fkohtotaji nodseedaja weenu no zeechanas dseefmahm. Pehz tam zeen. mahzitajs pasneedsa fawā eefahfchanas rumā eewehrojamus wahrdus un ihsteni kohdoligas mahzibas. Nu tikka wehrā nemts fapulzes noluhfs un mehrkis. Zeen. mahz. zehla preefchā weenu raksteenu is „Süddeutscher Schul-Vote. Nr. 3.“ Raksteena fatwars bij par teem wahrdeem: „Kas peederr ahrā is fkohtlas, un kas peederr fkohtlā eefchā, ka tas noluhfs lai peepilditohs: „Ne preefch fkohtlas, bet preefch dschwofchanas waijag mahzitees?“

Raksteenu zaurlassoht ikweens leezinaja: „Tam irr kohdols un pateefiba.“ — Labbu laika dalku aifnehma fehdeschanā fchi raksteena eewehrochana. — Nebuhtu wis weltigi, kad katra konferenzē fcho raksteenu eewehrotu; jo tanni irr barriba, kas wiffai geld! — Pehz minneta raksteena nobeigtas eewehrochanas, usai-zinaja zeen. mahz. lai weens no fkohtotajeem usnem-mahs par muhsu konferenzes darrifchanahm katra reisā Latweefchu Awifchē pasneegt sinas. Zaur balfu wai-rumu tikka preefch tam iswehlechts Leel-Swehtes fkohtotajs Seewaldt k. Wehl zeen. mahz. zehla preefchā, lai katriis fkohtotajs iswehle ihpafchu deenu ar faweem fkohtleneem Zelgawas museumu isfkattitees, ka fkohtleni zaur tam lai panahktu gaischaku fajehgchenu no bil-dehm, brunnahm, wiffadeem swehreem u. t. pr. — Tikka norunnahs: „Mai un Juni mehneschōs to isdar-riht.“ —

Seewaldt k. zehla preefchā, to zaur awifchm islai-ftu usaizinafchenu pee Widsemmes un Kurssemmes dseeda-taju kohreem dallibu nemt pee wispahrigem Latweefchu dseedaschanas fwehtkeem, kurri uf fcho waffaru nodohmā nemti, un turklah to waizaschenu preefchā likka: waj tas nebuhtu labbi un eespehjams, kad arri Zelgawas kirspheles dseedataju kohri fchai usaizinafchanai peekristu?

Norunnahs: „Mf schihš waffaras dseedaschanas fwehtkeem fagattawotees, wairs nau laika; jo pagahju-fchahs seemas fliktee zelli atrahwa dseedaschanai wiffu weifsmu.“

Wehl Seewaldt k. likka preefchā to waizaschenu: waj teem laikraksteem taisniba, kas muhsu tautai wehfti to sinu, ka fkohtotaji tautai behrmus atfwefchina-joh? —

Norunnahs: „Preefch Zelgawas kirspheles lauk-fkohtlahm schahda sinoschana irr tukfcha.“ —

Pehz tam attal Puttrig k. likka preefchā statutes par fkohtotaju atraitnu lahdi, un tikka norunnahs: „Sta-tutes laift apkahrt ikweenam par eewehrochenu.“

Müller k. isfazija, ka buhtu wehlejama leeta, kad fehdeschanā tiftu norunnahs, kurras kohdoligas dseef-mas fkohtleni no galwas lai ismahzahs. —

Norunnahs: „Lai fkohtotaji fewifchki tahdas koh-dola dseefmas islassa un nahkamā konferenzē leek preef-chā, kur tad tikka tahs dseefmas paturrehs, kas no leelala pulka buhs iswehletas.“ —

Wiffupehdigi Vogelmann k. zehla preefchā padohmu preefch basuizas kohra pahrbuhwes, tahdā mohdē: lai tiftu wezzais kohris par diwi affis paleelinahs, un wehl apnehmahs to derrrigo buhwmeisteri preefch tam usrunnah.

Weidsoht man wehl japeeminn, ka jau no fennahf Wolgundes fkohtotajs Skarre k. irr ezelts muhsu konfe-renzei par raksta weddeju.

Nahkama konferenze tiks turpmahf nolikta. —

Chr. S.

Rihgas Jezus draudsei 25. Merz deena bij ihpa-fchi dahrga, mihla fwehtdeena; jo tanni peepildijahs draudses ilgochahahs, ka tai tappa attal faws gans un mahzitajs peefuhthits, un tai fwehtā darba stahdihts. no kurra Deews bij zaur nahwi isaizinajis libdfchinnigo draudses gannu G. F. Günther mahzitaju, kas tē 23 gaddus pee Jezus draudses bij strahdajis. No Tuffuma draudses uf Rihgu atnahkdams winsch atradda Jezus draudse tik 300 dwehseles, bet Deews tas Kungs fweh-tija bagatigi winna ustizzigu darbu, ta ka winsch no fchihš pafaules aifcedams uf teem meeru dschwotkeem fawam darba beedram G. Haken mahzitajam, kas no Balmeeras draudses fchurp tikka ataizinahs, atstahja to wisleelako draudsi Rihgas pilfchta. Günther mahzitaja beidsamais latweefchu fpreddikis bij tas, fo winsch tizzibas atjannofchanas fwehtkōs par 118. Dahwid. ds.

r., Taurogges draudses 292 r.; preefch Siberijas lutereem 70 r., u. z.

Galwas komitejai Behterburgā irr pēh; liffuma ta pūffe no wiffahm eenahfchahanahm eefubtita ar 860 r. 31 kap. Daschas luhgfchanas, kà no Witebskas dr., kur basnizina par dauds wezza un mafa, u. z. newarreja tapt paklaufitas, jo komitejas rohka to nespehja. Urri garrigas grahmataš, ka dseefmu grahmataš, kaffiſmi u. z. wehl ſtipri trubkſt muhſu iſkaiſiteem latweefchu tizzibas beedreem pa daschahm Kreemijas puſſehm un tohp ta luhgfchana, lai tahdas arri joprohjam gribbetu mihi paſneegt, atjaunota. Par ew. lutteru palihdſibas lahdes darbeem ihpaſcha lappina ſchinni gaddā irr nodrukata un taps draudſes iſdallita. Deews tas Kungē lai atwerri arri joprohjam ſirdis un rohkas uſ ſcho ſwehtu kriſt. mihleſtibas darbu!

Kā kriſtigi deewanammi zehluſchees un pēh; kahdahm preefchſihmehm tee taiſiti.

Bet kahdas tad nu bija tahs weetas, kur tee Kriſtus tizzigi toreis ſawas deewakalpoſchanas turreja? Winni ſanahza gan pagraboš, gan kašnōš, gan meſchōš, daudſtahrt arri eefch afnina iſzirſtahs kapliſchās, kurrās wezzi Keemeru mehdsā glabbahrt ſawus mirronus. Tur mirronu mahjokli ſluddinaja winni ſawa Kunga un Beſtitaja nahwi, paſchi gattawi buhdami arriſan ſawas tizzibas deht nahwi un mohkas zeeſt. Winni Deewu luhdsā tahdās weetas, kur neweens nemekleja dſihwu zilweku. Tur winni ſapulzejahs nahtſlāikā, un gaiſchumu dewa tikkai maſi ugguntini. Bet tahdās tumſchās un ſaltās nahtis ſahka degt winnu ſirdis arween jaunatās un leelātās leefmās mihleſtiba pret to, kas mums par labbu arri paſchu nahwi ſew uſtrahwahs; ſchinnis mirronu weetas atſkanneja tas dſihwibas wahrds ar tahdu tizzibas ſpehku, ar tik warrenu uſwarreſchanas pahreelinahſchanu, ka winni preezigi un drohſchi no turrenes dewahs uſ to weetu, kur winnus allahſchin ſagaidija mohkas un nahwe. Tas irr un paleet tas ne-iſſakamē gohdē, ta jauka mantiba teem pirmēem biſkapeem Rohmas pilſehtā, ka winni preezigi uſnehma to biſkapu amatu, lai gan ſinnaja, ka zaur tam nahwe winnus ſagaida, ka winni ar ſwehtu meeru un preezigu ſirdi no paſcha altara kahwahs weſtees uſ nonahweſchanas weetu. Toreis gan nemirdſeja wis winnu drehbes no ſelta un dahrgeem afmineem, bet winnu ſirdis tur ſpihdeja jo gaiſchi ſtipra neſchaubiga tizziba un tas galla mehriks, kurrām winnu azzis weenumehr prettim ſtattijahs, tas bija ta mahju weetina tur debbeſis, kurrāi prettim dewahs.

Tahdu ehku ſkaiſis, kur tee kriſtigi winnōš pirmōš laiſōš ſanahza Deewam kaſpohrt bija lohti maſ. Bet ta weeta, kurrā winni warreja ſapulzinatees meerigi, ta bija winneem lohti ſwehta un mihta, to turreja winni wiſe-

augſtakā gohdā un to puſchkoja ar ſawahm dahrgakahm mantahm, gribbedami peepildiht ta kēnina Dahwida wahrdu, kas ſkann: (Dahw. dseefm. 45, 14.) „Wiſs ſkaiſtums tahs kēnina meitas irr eefchpuſſē, winnās apgehriš irr no rakſtita ſelta darba.“ Bet newis ilgi warreja tee kriſtigi zilweki ſawu deewakalpoſchanas weetu ſlehpt; tee Keemeru keiſari winnus waijaja, weens wairahk nekā ohtrē, gribbedami ſcho jannu tizzibu pawiffam iſnihzinahrt. Tas breeſmigalais eenaidneeks bija tas keiſars Dioklezians, kas par keiſaru tappa 284. gaddā pēh; Kriſt. peedſimſch.

Tapeh; ka to kriſtigi deewanammi tappa iſpohſtiti un ſadedſinati, winni nu ſanahza appaſch ſemmes, kur bija iſzirſti kappi un garrī gangi tur ſawam Deewam un Beſtitajam kaſpodami. Bet arriſan tur daschureis uſbrukka winneem tee paganu tizzigi, ſanehma winnus zeciti un nonahweja un nokahwa daudſ. Tee pirmēe kriſtigi noturreja ſawas deewakalpoſchanas newis ween tamdeht paſlehtās weetas, ka winneem bija jaſargahs no ſaweem eenaidneekēem, ne winni to darrija arri ta pēh; ka negribbeja ſawus dahrgus noſlehpumus preefch katra zilweka azzihm iſſlahrt. Winni praſſija no iſkakra, kas tanni ſwehtā weetā ee-eet eefchā, ka winnam preefch tam buhs ſchkiſtiht ſawu ſirdi un ſawu dſihwoſchanu.

Tannis pirmōš deewanammōš ne-atraddahs nekahdas biledes, nei ihpaſchi jaukumi, to mums rakſta daſchi pagani, kas toreis dſihwoja, ſawas grahmataš. Baſnizas weztehwi kà Alanafius un Origenes leedsā biledes taiſiht, jo tam tizzigam zilwekam buhs Deewu un ſawu Beſtitaju ſirdi turreht.

Lihds ar keiſari Konſtantinu ſahkahs no 323. gaddā kriſtigeem jaukaki laiſi. Paganu tizziba tappa jo wairahk atmeſta un tas Ewangeliſtums atſkanneja wiſſā Keemeru walſti. Baſnizas tappa buhwetas, bet winnās tappa pilditas arri ar daudſ bildehm no Kriſtus, no Marijas, no ſwehteem, engeeteem u. t. pr.

Kruſti atraddahs wiſſur. Jeſus tappa nobildehts kà tas Deewa jehrs, jeb kà tas labbais gans kas ſawas awis ganna uſ ſahſainahm gannibahm un daudſ zittas tahdas biledes. Biſchu deht zehlahs arri paſchu kriſtigu ſtarpā leels eenaidš. Zitti gribbeja wiſſas biledes no baſnizahm iſmeſt ahriā, zitti atkal tahs paturreja un ſahka tahs paſchas peeluhgt.

Ta nu praſſam, kà pirmahs baſnizas iſſkattijahs, tad ſinnam, ka winnās bija tā buhwetas, ka altaris bij uſ rihta puſſi. Baſnizas mehdsā zelt uſ tahda platſcha, kas augſtakš bija nekā zittas weetas, zitti nammi ſtahweja attahlu nohſt. Lai nu warretum jo labbahk ſew preefch azzihm ſtahdiht, kà pirmahs baſnizas bija taiſitas, tad apluhkoſim weenu baſnizu kahda pilſehtā, 3. un 4. gadduſimteni, kà to laſſam wezzōš rakſtōš.

Nedsam tahdu deewanammu uſ kahda pakalna, wiſch no iſſkattas nau nemas lepni taiſihts; zittas ehkas ſtahw

tablahf nohst. Zaur tam ka deewanams stahweja us pafalna, gribbeja to nosihmeht, ka tam tizzigam zilwekam fawu firdi un fawas azzis buhs greest us augfcheeni un turp jadsennahs. No augstas weetas flattahs ta Kunga namš meeru sneegdamš us wiffahm zilweku mahjahm, ta fakfoht winnu pils un patwehruš, preekſchſihme buhdams kriſtigai dſihwoſchanai mahjas weetinā. Ap Deewa nammu bija taiſiti augſti un ſtipri muhri, kaſ atſchlihra to paſchu no wiſſa paſaules nemeera, no wiſſas paſauligaš neſkaidribas. Tur pee baſnizaš duſſeja tee truhdi no teem, kaſ Deewa preekſchā aiſgahjuſchi, ka arriſan wehl taggad pee dauſi baſnizahm lihki tohp glabbati. Muhru eekſchpuſſe bija pajunte, kaſ ſtahweja us dauſi ſtabbeem, ta nu tur warreja fargatees no lectuš un ſueega. Weenā puſſe ſtarp baſnizu un ſtarp teem muhreem bija maſš nammiſch, kurrā behrni tappa kriſtiti. Baſniza tamdehl nekriſtija, ka kriſtijamais wehl nepeederreja pee taſh draudſes, kaſ Deewa namma ſapulzejahš un tik zaur ſw. kriſtibu tappa preekſchaitihts. Wehl us ſchi plattſcha atraddahš awots, kaſ bija jauki iſnuhrehis ar daſchadeem afmineem, par atgahdinaſchanu teem, kaſ baſniza gribb ee-eet, ka jamasga papreekſch rohkaš un mutte. Ta ka ſw. kriſtiba noteek tiklai weenre iſ pee uſaemſchanas kriſtigā draudſe, ta ſchiš awots, no kurrā weenumehr pluhſt ſkaidriš nhdens, darrija katram ſinnamu, ka ſw. kriſtibu buhs atjaumoht zaur iſdeeniſchigu grehku nomasgaſchanu. — Ja nu pah ſcho plazzi pahgahjuſchi, tad zaur weenu preekſchanammu paſchā baſniza ee-eedami eekſchā redſam trihš durwiš, kurras noſihme ſw. triadibu. Taſh widdejahš bija ſtaltas un augſtas, ta fakfoht tee gohda wahrri, taſh abbaſ ſahnudurwiš turprettim ſchauras un maſas, ka arri taš zelfch uſ debbeſhm irr ſchaurš un gruhti ſtaigajamš. Zaur tahm maſahm durwihm pa labbu rohku gahja tee wihriſchki baſniza, par kreifu ſewiſchki, kurri arriſan ihpaſchi auſtruma ſemmēš Deewa nammoš ſehdeja pa-augſtinatā weeta.

Baſniza no eekſchas bija garrena. Widduš augſtahſ nekā abbi ſahni. Kur ta garrena ruhme beidsahš, ſtahweja altariš un aiſ ſchi wehl appata ruhme jeb rotunda, ko pehz arri noſauza par lohri. Tur nu arri bija redſamas bildeš. Paſchā widdū bija nobildehts muhſu Kungš un Peſtitajš warrenā leelumā, ka draudſes galwa paſludinadamš teem ſawejeem, ka wiſſch irr paſ uſwarretajš par nahwi, wellu un elli, bet ka arri draudſes lohzecki warr drohſchi buht, jo tapš apſkaidroti lihdi ar winnu. Apfahrht ap Jeſu liddinajahš ſwehti engeli, winna kalpi un winna gohdibaš preezigi wehſmeſchi. Bet appaſch wiinna redſami 12 jehri, kurrus wedd pee ſkaidreem ubdeneem taſh Deewa atſihſchanas un Deewa peeluſgſchanas. Tannū appatā ruhme aiſ altara ſehdeja wiſſi mahzitaji, lihdi klauſidamees lihdi ar wiſſu draudſi Deewa wahda

fluddinaſchanu. Winnu ſehdecki bij maſu leetu augſtati. Winnu widdū bija paſcha biſkapa krehſliš jeb kattederiš.

Altariš wehl 3. un 4. gaddu ſimteni bija taiſihts, ka jau to ſazziju, tur, kur beidsahš garrena baſnizaš ruhme. Starp winnu un draudſi nebija nekahdi trallini jeb preekſch-karrami. Zaur tam tappa noſihmehts, ka altariš wairš nepeeder ta wezžas derribas laiſoš weenweenigi preeſtereem, bet wiſſai Deewa draudſei, ka wiſſch neſneedi tiklai ta draudſei ta Kunga dſihwibu, bet ka nu taš Kungš paſ dſihwo fawas draudſes widdū. Pehz laiſoš kur pahwehts un preeſteri ſahla walduht, notikka, ka altariš tappa atſchirtš no draudſes nohst ar muhreem un ſeenahm un tiklai ja kaſhš draudſes lohzeckiš gribbeja baudiht ſw. wakfarehdeenu, tad bija winnam brihw nahſt pee paſcha altara. Par to ka tee zitti mahzitaji ſehdeja aiſ altara tannū appatā ruhme, newarram brihnitees, jo teem altara ſalpeem buhs arri buht tuwu pee altara klaht. Wezžoš laiſoš arri wehl nebija kanzele, bet biſkapaš no ſawa krehſla mahzitaju widdū teiza to ſpreddiki.

Zautafimees nu tablaſ, kamdehl gan baſnizaš ta tappa taiſitas un newiš zittadi jeb pehz kaſdas preekſchſihmeš winnas buhweja un eerikteja?

Wiſpirmat² deewanammi bija garrenas ſchetchkantainas ehkaš ta ka taš ſchkirſtš, kurrā Deeweš iſglaſha Nou ar teem ſawejeem un wiſſaduš dſihwuš raddijumuš no iſpohſiſchanas, kurrū paſaule fawu grehku dehl bija nopelnijuſi. Pehz buhweja baſnizaš ar kriſtiſku eekſchigu iſſkattu, pehz taſh ſihmeš, no kurras muš wiſſeem atſpildeja peſtiſchanas gaiſchumš. ſchi kruſta buhwe raddahš ta: Baſniza tappa zaur 2 ſtabbu rindahm eedallita 3 ruhmeš, jeb kuggoš, widdeja bij plattaka ka taſh ſahnu ruhmeš un ſueediſa lihdi tai puſappatai lihuma iſbuhwei, kur pret rihteem altariš uſ pa-augſtinatas grihdas ſtahweja. Taſh ſtabbu rindas nolaida tik tuwu pee rihta puſſeš ſeenas klaht un ta tad tur zehlahš ſchlehrſruhme, kaſ ka ſchlehrſtohts par to widdejo baſnizaš ruhmi iſdewa ſiguru, it ka no kruſta ſtabba. Baſniza arween ſkattamees uſ altari uſ rihta puſſi, un taš noteek tamdehl, ka Kriſtuš irr ta iſhtena rihta ſaulite, ta iſhtena dſihwibaš gaiſma, kaſ ſpihd ſchiš paſaules tumſibā, aiſdſihdama wiſſas nahweš iſbaileš. Wiſſch irr ta gaiſma, kaſ iſmihzina mahnu tizzibaš nakti un paſneegdamš wiſſeem teem kaſ winnu peeluht to jauno rihta ſpohſchumu taſh muſchigaš dſihwoſchanas. Un ta jau ſkann weena muš wiſſeem labbi paſiſtama jauka dſeeſma

„Ka ſpohſchi ſpihd maſ Jeſulinh

„Ka rihta ſwaigſneš ſpohſchumiſch.“

Kriſtuš ſewi paſchu noſauz par paſaules gaiſchumu un no winna ſakka taš Apuſtuš: „Taš bija taš pateſigiš gaiſchumš, kaſ apgaiſmo wiſſuš laudiš, kaſ ſchinnū paſaulē nahluſchi.“

(Uſ preekſchu wehl.)

Lath. Wiſſchu awgahdatajš: J. W. Sakranowicz.

No zenſureš atwehſhts. Mitgā, 12. April 1873.

Druckthiſ pee J. W. Steffenhagen un dehta.